

UCHWAŁA NR 2169/20
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 3 czerwca 2020 r.

w sprawie przyjęcia informacji nt. realizacji Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego w roku 2019 i skierowanie jej na posiedzenie Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego.

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2019 poz. 512 z późn. zm) uchwała się, co następuje:

§1

Przyjmuje się informację nt. realizacji Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego w roku 2019, o treści jak w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Kieruje się informację, o której mowa w §1 na posiedzenie Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

§3

Wykonanie Uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Andrzej Bętkowski

Informacja
na posiedzenie Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego nt.
realizacji Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego
w roku 2019

Na podstawie art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2019 poz. 1396 z późn. zm.) zarząd województwa opracowuje, a sejmik województwa uchwała program ochrony powietrza. W przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a standardy jakości powietrza są przekraczane, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Taka aktualizacja została opracowana i przyjęta uchwałą nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 roku. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego.

We wdrażaniu programu ochrony powietrza istotna jest systematyczna kontrola przebiegu procesu jego wdrażania oraz ocena stopnia realizacji zadań wyznaczonych w programie, przy jednoczesnej ocenie stanu powietrza. Dlatego też, samorządy lokalne oraz inne jednostki, zobowiązani zostali w Aktualizacji Programu do sporządzania sprawozdań z realizacji działań naprawczych w danym roku i przekazywania ich Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego w terminie do 28 lutego każdego roku. Niniejsza informacja została sporządzona na podstawie sprawozdań, które przesłały samorządy gminne i powiatowe, jednostki samorządu województwa oraz zakłady i przedsiębiorstwa realizujące działania naprawcze w 2019 r.

Z publikacji „Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2019”, otrzymanej z Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Kielcach – Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wynika, że nadal przekraczane są wartości dopuszczalne i docelowe dla głównych zanieczyszczeń: pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu [b(a)p]. Analiza diagnozy stanu jakości powietrza wykazała, że główną przyczyną przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu jest „niska emisja”, czyli emisja powierzchniowa ze źródeł sektora bytowo-komunalnego, obejmująca swoim zasięgiem głównie małe kotłownie o emitorze nie wyższym niż 40 m oraz paleniska domowe. Należy podkreślić, że zarówno stan techniczny większości urządzeń, w których odbywa się spalanie paliw w celach grzewczych, jak również jakość tych paliw są wysoce niezadowalające. Często dochodzą do tego również praktyki spalania odpadów z gospodarstw w kotłach domowych. Czynniki te w połączeniu z niekorzystnymi warunkami rozprzestrzeniania się substancji w powietrzu, jakie występują szczególnie w okresie grzewczym, tj. inwersje temperatur i małe prędkości wiatrów, decydują o występowaniu przekroczeń poziomów normatywnych. Kolejnym źródłem zanieczyszczeń w województwie świętokrzyskim jest emisja liniowa, czyli pochodząca z komunikacji oraz emisja punktowa, jednak nie mają one tak znaczącego wpływu na jakość powietrza w naszym województwie.

Zakres Programu:

Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych (Program)

Program został przygotowany dla dwóch stref, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza:

- strefa miasto Kielce (kod PL2601) – ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń 24-godzinnych dla pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu;
- strefa świętokrzyska (kod PL2602) – ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń 24-godzinnych dla pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu;

W oparciu o doświadczenia z poprzednich uchwalonych Programów ochrony powietrza dla stref województwa świętokrzyskiego, a także w oparciu o dokumenty strategiczne opracowane na poziomie krajowym, wskazano w Programie te działania, które są najistotniejsze i możliwe do realizacji oraz osiągnięcia efektów ekologicznych.

Kierunki działań naprawczych:

OP1. Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł o małej mocy do 1 MW

OP2. Redukcja emisji zanieczyszczeń z transportu

OP3. Ograniczenie emisji przemysłowej

OP4. Planowanie przestrzenne

OP5. Edukacja ekologiczna.

Poszczególne działania zdefiniowane w Programie oraz zakres ich realizacji w roku 2019 r. w strefach zostały zamieszczone w Tabeli 1.

Tabela 1. Zestawienie działań naprawczych wraz z ich realizacją za 2019 r.

Działanie naprawcze	Odpowiedzialny za realizację	strefa miasto Kielce		strefa świętokrzyska	
		zakres	koszt w mln zł	zakres	koszt w mln zł
Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł o małej mocy do 1 MW					
Likwidacja/wymiana niskosprawnych źródeł spalania paliw	samorządy lokalne, zarządzający budynkami, zarządzający nieruchomościami	65 szt.	0,3	589 szt.	9,5
Termomodernizacja obiektów budowlanych	samorządy lokalne, zarządzający nieruchomościami	16 budynków 49 tys. m ²	22,1	173 budynków 205 tys. m ²	122,3
Rozbudowa sieci ciepłowniczej oraz podłączenie nowych obiektów	zarządzający siecią ciepłowniczą	2,2 km 24 budynki	4,2	5,7 km 69 budynków	3,9
Rozbudowa sieci gazowej oraz podłączenie nowych obiektów	zarządzający siecią gazową	-	-	16 km 402 budynki	0,3
Produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym	samorządy lokalne, jednostki podległe pod JST; zarządzający nieruchomościami	0,1 MW	0,3	33,38 MW	71,7
Budownictwo energooszczędne i pasywne	samorządy lokalne, jednostki podległe pod JST, spółdzielnie	-			

Działanie naprawcze	Odpowiedzialny za realizację	strefa miasto Kielce		strefa świętokrzyska	
		zakres	koszt w mln zł	zakres	koszt w mln zł
	mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, zarządzający nieruchomościami				
Redukcja emisji zanieczyszczeń z transportu					
Budowa obwodnic miast	zarządzający drogami	-	-	52,7 km	332,8
Ograniczenie wjazdu pojazdów o masie powyżej 3,5 Mg do centrum miast	zarządzający drogami, samorządy lokalne w zakresie swoich kompetencji	-	-	3 gminy	-
Wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszarów zwartej zabudowy	zarządzający drogami, samorządy lokalne w zakresie swoich kompetencji	1,4 km	23,1	-	-
Przebudowa i modernizacja dróg	zarządzający drogami, samorządy lokalne w zakresie swoich kompetencji	6,17 km	66,8	778,6 km	2 200,2
Czyszczenie ulic i dróg na mokro	zarządzający drogami	452,2 km	0,2	4 493,6 km	3,2
Czyszczenie pojazdów opuszczających place budowy, obszary przeróbki kopalni i obszary o znacznym zapyleniu podłoża	jednostki organizacyjne prowadzące działalność budowlaną, wydobywczą i przeróbczą kopalni	-	-	306 386 szt.	1,4
Ograniczenie emisji z transportu materiałów sypkich	Podmioty gospodarcze	-	-	46 282 szt.	0,01
Budowa dróg rowerowych	samorządy lokalne, zarządzający drogami	3,5 km	b.d.	44,9 km	3,5
Wymiana taboru komunikacji publicznej na pojazdy ekologiczne	zarządzający komunikacją zbiorową, samorządy lokalne w zakresie swoich kompetencji	13 szt.	9,2	6 szt.	b.d.
Rozwój komunikacji publicznej poprzez modernizację układu komunikacyjnego, rozbudowę tras i integrację systemów komunikacji zbiorowej	zarządzający komunikacją zbiorową, samorządy lokalne w zakresie swoich kompetencji			-	
Ograniczenie emisji przemysłowej					
Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych	jednostki organizacyjne prowadzące działalność przemysłową na obszarze stref	-	-	2 szt.	0,01
Modernizacja instalacji spalania paliw w sektorze energetyki	jednostki organizacyjne	-	-	2 szt.	2,8

Działanie naprawcze	Odpowiedzialny za realizację	strefa miasto Kielce		strefa świętokrzyska	
		zakres	koszt w mln zł	zakres	koszt w mln zł
i ciepłownictwa, w tym poprawa sprawności cieplnej	prowadzące działalność przemysłową na obszarze stref				
Modernizacja sieci ciepłowniczych	zarządzający siecią ciepłowniczą	0,2 km	2,7	2,1 km	1,4
Ograniczenie emisji niezorganizowanej w procesach przeróbki kopalin na obszarach zakładów przerobczych i kopalni odkrywkowych	jednostki organizacyjne prowadzące działalność w zakresie wydobycia i przeróbki kopalin	-	-	7 zakładów	1,9
Modernizacja instalacji przechwytywania zanieczyszczeń	jednostki organizacyjne prowadzące działalność przemysłową na obszarze stref	1 szt.	2,5	3 szt.	0,01
Nasadzenia zieleni wokół obszarów prowadzenia robót przerobczych i otwartych składów magazynowych materiałów sypkich	jednostki organizacyjne prowadzące działalność w zakresie wydobycia i przeróbki kopalin	-	-	3 zakłady	b.d.
Zraszanie pryzm materiałów sypkich	jednostki organizacyjne prowadzące działalność w zakresie wydobycia i przeróbki kopalin	-	-	5 zakładów	b.d.
Planowanie przestrzenne					
Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów występowania przekroczeń wartości normatywnych stężeń substancji	samorządy lokalne	2 szt.		14 szt.	
Uwzględnianie korytarzy przewietrzania miast w pracach planistycznych	samorządy lokalne	-	-	-	-
Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego ograniczeń budowy w centrach miast obiektów mogących powodować wzmożone natężenie ruchu	samorządy lokalne	-		1 szt.	
Rozbudowa zielonej infrastruktury	samorządy lokalne	8878 szt. drzew 5585 m ² krzewów	0,5	44574 drzew 2565,7 m ² krzewów	15,1

Działanie naprawcze	Odpowiedzialny za realizację	strefa miasto Kielce		strefa świętokrzyska	
		zakres	koszt w mln zł	zakres	koszt w mln zł
Edukacja ekologiczna					
Prowadzenie edukacji ekologicznej	samorządy lokalne, organizacje pożytku publicznego	818 akcji	0,1	266 akcji	0,2
Informowanie społeczeństwa o jakości powietrza	WIOŚ Kielce	+	+	+	+
Sumaryczne koszty działań poniesione w 2019 r.			132		2 770,23

+ oznacza realizację zadania

- oznacza brak podjętych działań

Podjęte działania ograniczające emisję substancji do powietrza w 2019 roku:

I. Strefa miasta Kielce:

Ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych

Na terenie strefy poddano termomodernizacji 16 budynków o powierzchni ponad 49 tys. m². W ramach działań polegających na redukcji emisji zanieczyszczeń ze źródeł o małej mocy wymieniono na niskoemisyjne, bądź podłączone do miejskiej sieci ciepłowniczej 65 szt. starych wysokoemisyjnych pieców.

Wybudowano zaledwie 2,165 km sieci ciepłowniczej, podłączając 24 nowych odbiorców. Zadanie to zostało zrealizowane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Kielcach.

Straż Miejska w Kielcach dokonała 946 kontroli posesji, w tym 422 paleniska pieców, z czego ujawniono 153 przypadki spalania odpadów w piecach i poza nimi. Za spalanie odpadów ukarano 87 osób, w tym skierowano 12 wniosków do sądu, 54 osoby pouczone.

Łączna kwota poniesionych wydatków na ograniczenie emisji powierzchniowej na terenie strefy miasta Kielce wyniosła w ubiegłym roku prawie 27 mln zł. Fundusze stanowiły głównie środki własne Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej, miasta Kielce oraz spółek i jednostek budżetowych oraz Komendy Wojewódzkiej Policji. Zadania dofinansowane zostały z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Działania ograniczające emisję zanieczyszczeń z transportu i komunikacji – emisja liniowa

Z przekazanych sprawozdań wynika, że prowadzone były działania ograniczające emisję liniową poprzez:

- przebudowanie odcinków dróg: 6,17 km,
- czyszczenie dróg na mokro: 452,2 km,
- budowa dróg rowerowych: 3,46 km,
- wymianę 13 szt. taboru komunikacji publicznej na pojazdy ekologiczne,
- interwencje związane z zanieczyszczeniem dróg przez pojazdy opuszczające place budów i kopalni oraz monitoring pojazdów z transportem materiałów sypkich.

Łączna kwota poniesionych wydatków na ograniczenie emisji liniowej na terenie strefy miasta Kielce wyniosła w ubiegłym roku ponad 99,3 mln zł, z czego ponad 57 mln stanowiły fundusze PO PW i RPOWŚ.

Ograniczenie emisji zanieczyszczeń przemysłowej – emisja punktowa

Jak wynika z nadesłanych sprawozdań z realizacji Programu, zadania w zakresie redukcji emisji punktowej na terenie strefy, polegające na modernizacji sieci ciepłowniczej i instalacji spalania paliw, realizowały: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Kielcach, PGE Energia Ciepła S.A. Oddział Elektrociepłownia w Kielcach i Kielecka Spółdzielnia Mieszkaniowa. Koszty przeprowadzonych inwestycji wyniosły 5,2 mln zł.

Planowanie przestrzenne, w tym rozbudowa zielonej infrastruktury

W ramach planowania przestrzennego opracowano jeden plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów przekroczeń z obowiązkiem przestrzegania ustaleń planu w zakresie zasilania z miejskiego systemu gazowniczego niskiego ciśnienia oraz jeden w zakresie zasilania z istniejącej sieci ciepłej. W ramach rozbudowy zielonej infrastruktury dokonano nasadzeń 8 878 szt. drzew i roślin oraz 5 585 m² krzewów.

Koszty poniesione przez Miasto Kielce w ramach nasadzeń wyniosły prawie 0,5 mln zł.

Edukacja ekologiczna

W samej strefie Miasta Kielce zostało zorganizowanych ok. 818 akcji edukacyjnych – głównie edukacja ekologiczna w szkołach, przedszkolach oraz prowadzonych przez Związek Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych.

Koszt edukacji ekologicznej na terenie strefy Miasta Kielce wyniósł 100,6 tys. zł, przy wsparciu WFOŚiGW w Kielcach kwotą 29,9 tys. zł.

II. Strefa świętokrzyska

Ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych

Na terenie strefy świętokrzyskiej poddano termomodernizacji 173 budynki o powierzchni ponad 205 tys. m²,

Zlikwidowano lub wymieniono na niskoemisyjne 589 szt. pieców lub kotłów, które mają największy wpływ na przekroczenia szkodliwych substancji w powietrzu.

W całej strefie świętokrzyskiej wybudowano zaledwie 5,667 km sieci ciepłowniczej i 16 km sieci gazowej, podłączając odpowiednio 69 i 402 nowe obiekty. Jak wynika z nadesłanych z gmin sprawozdań, inwestycje w likwidację lub wymianę wysokoemisyjnych kotłów na nowoczesne, prowadzone były w 2019 roku jedynie na terenie **29 gmin** w strefie świętokrzyskiej: Busko-Zdrój – 187 szt., Ostrowiec Świętokrzyski – 78 szt., Morawica – 60 szt., Masłów – 48 szt., Sitkówka-Nowiny – 40 szt., Jędrzejów (zadanie realizowane przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Przyszłość” w Jędrzejowie) i Pińczów – po 24 szt., Miedziana Góra – 18 szt., Połaniec i Sandomierz – po 17 szt., Skarżysko-Kamienna i Chęciny – po 14 szt., Waśniów – 10 szt., Gowarczów – 5 szt., Starachowice – 4 szt., Chmielnik – 3 szt., Bodzechów, Kazimierza Wielka, Klimontów, Nagłowice i Staszów – po 2 szt. oraz Bieliny, Czarnocin, Łągów, Łopuszno, Radoszyce, Raków, Secemin i Tarłów – po 1 szt. oraz pięć starostw powiatowych: jędrzejowskie – 3 szt., włoszczowskie – 2 szt., kieleckie, koneckie, opatowskie – po 1 szt., które zrealizowały zadania w podległych jednostkach.

Koszt wszystkich inwestycji związanych z ograniczeniem emisji powierzchniowej w strefie świętokrzyskiej to kwota 207,7 mln zł, przy wsparciu ponad 36 mln zł z programów unijnych (PROW, RPOWŚ i inne) oraz 12,3 mln zł wkładu własnego mieszkańców.

W obu strefach nie wybudowano żadnego nowego budynku spełniającego normy energooszczędności.

Działania ograniczające emisję zanieczyszczeń z transportu i komunikacji – emisja liniowa

Niemal w całej strefie prowadzone były inwestycje ograniczające emisję zanieczyszczeń ze źródeł liniowych. Polegały one przede wszystkim na poprawie stanu technicznego dróg, co eliminuje emisję wtórną.

W ramach działań zostało wykonane:

- utwardzenie dróg: 107,3 km,
- przebudowanie odcinków dróg: 342,7 km,
- utwardzenie poboczy: 328,6 km,
- czyszczenie dróg na mokro: 4 493,6 km,
- budowa dróg rowerowych: jedynie 44,9 km (Busko-Zdrój, Chęciny, Czarnocin, Kazimierza Wielka, Końskie, Połaniec, Starachowice, Włoszczowa),
- czyszczenie pojazdów (Nordkalk Sp. z o.o., Zakład Miedzianka, Kopalnia Wierzbica, Kopalnia Granitu Kamienna Góra – Celiny Sp. z o.o., PROBUDEX PP-B-H Sp. z o.o., Trzuskawica SA oraz gminy: Łągów, Kazimierza Wielka i Ostrowiec Świętokrzyski).

Na działania ograniczające emisję liniową w strefie świętokrzyskiej wydatkowano w roku 2019 kwotę 2,2 mld zł, przy wsparciu kwotą ponad 348,3 mln zł z funduszy europejskich (RPOWŚ, POiŚ i inne), ponad 120 mln z w budżetu Województwa Świętokrzyskiego oraz 60,57 mln zł ze strony budżetu państwa.

Ograniczenie emisji zanieczyszczeń przemysłowych – emisja punktowa

Na terenie strefy świętokrzyskiej prowadzone były inwestycje w zakładach energetyki ciepłej i dużych zakładach wytwórczych. Polegały one na modernizacji: sieci, instalacji spalania paliw, instalacji technologicznych i systemów przechwytywania zanieczyszczeń. Inwestowano również w instalacje zraszania pyzmm materiałów sypkich i ograniczenie emisji niezorganizowanej w procesach przeróbki kopalin oraz nasadzenia zieleni wokół obszarów prowadzenia robót przerobczych i otwartych składów magazynowych materiałów sypkich.

Koszty poniesione przez zakłady, na zadania związane z ograniczeniem emisji ze źródeł przemysłowych, wyniosły prawie 6,1 mln zł, które stanowiły środki własne inwestorów i gminnych przedsiębiorstw energetyki ciepłej.

Planowanie przestrzenne, w tym rozbudowa zielonej infrastruktury

Opracowano 14 planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów przekroczeń (Łągów), przy czym w zaopatrzeniu w ciepło dopuszcza się rozwiązania oparte niestety nie tylko na paliwach ekologicznych, ale i na paliwach stałych. W strefie dokonano również nasadzeń 44 574 szt. drzew i roślin oraz 2 565,7 m² krzewów.

Koszty poniesione przez gminy strefy świętokrzyskiej na dokonanie nasadzeń zieleni wyniosły ponad 15 mln zł.

Edukacja ekologiczna

Zorganizowano 266 akcji, w tym: spotkania edukacyjne, konkursy, ulotki, informowanie i pomoc w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie wymiany pieca. W 22 gminach zakupiono i zamontowano czujniki do pomiaru jakości powietrza z możliwością wyświetlania wyników na tablicach lub urządzeniach mobilnych.

Koszt edukacji ekologicznej w strefie świętokrzyskiej wyniósł prawie 216 tys. zł. Wsparcie WFOŚiGW w Kielcach wyniosło 26,8 tys. zł.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach zamieszczał na stronie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wszystkie, aktualizowane co godzinę, wyniki pomiarów jakości powietrza, publikował informacje o ryzyku przekroczeń poziomów substancji w powietrzu. Jednocześnie WIOŚ współpracował z gminami i lokalnymi mediami w celu przekazywania bieżących informacji o stanie jakości powietrza. Przeprowadzono również 73 kontrole w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza.

Wojewódzki Inspektorat transportu drogowego prowadził na terenie województwa kontrolę samochodów w zakresie emisji spalin.

Rezultaty w zakresie poprawy jakości powietrza:

I. w strefie Miasta Kielce

Przeprowadzona analiza rocznych ocen jakości powietrza od roku bazowego 2014 do 2019 wykazała, że stan jakości powietrza atmosferycznego w naszym województwie, od czasu realizacji programów ochrony powietrza, ulega poprawie. Niestety, w 2017 roku można było zaobserwować jego pogorszenie, ponieważ stan jakości powietrza zależy głównie od panujących temperatur, zwłaszcza zimą, a ta na przełomie lat 2016/2017 była dłuższa i mroźniejsza od kilku poprzednich.

Wyniki jakości powietrza od roku bazowego (2014 r.) przedstawiają się następująco:

Tabela 2. Stężenie średnioroczne PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) w strefie Miasta Kielce

adres	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kielce, ul. Jagiellońska	37	37	33	35	brak pomiarów ¹	
Kielce, ul. Kusocińskiego	32	30	28	30	30	25
Kielce, ul. Targowa	brak pomiarów ²					32
wartość dopuszczalna	40	40	40	40	40	40

Tabela 3. Liczba przekroczeń stężeń 24-godzinnych PM10 (dni) w strefie Miasta Kielce

adres	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kielce, ul. Jagiellońska	68	66	45	62	brak pomiarów ¹	
Kielce, ul. Kusocińskiego	47	45	33	41	41	19
Kielce, ul. Targowa	brak pomiarów ²					48
dopuszczalna liczba przekroczeń w ciągu roku	35	35	35	35	35	35

Tabela 4. Stężenie średnioroczne PM2,5 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) w strefie Miasta Kielce

adres	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kielce, ul. Jagiellońska	27	26	24	27	brak pomiarów ¹	
Kielce, ul. Warszawska	brak pomiarów ³		19	17	19	16
Kielce, ul. Targowa	brak pomiarów ²					21
wartość dopuszczalna	25	25	25	25	25	25*
wartość dopuszczalna powiększona o margines tolerancji	26	25**	25	25	25	25

*od 2015 roku margines tolerancji wynosi 0

**od 2020 roku wartość dopuszczalna wynosi 20

Tabela 5. Stężenie średnioroczne B(a)P (ng/m^3) w strefie Miasta Kielce

adres	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kielce, ul. Jagiellońska	4	6	5	6	brak pomiarów ¹	
Kielce, ul. Kusocińskiego	5	5	5	5	4	4
Kielce, ul. Targowa	brak pomiarów ²					5
poziom docelowy	1	1	1	1	1	1

Kolorem czerwonym oznaczone są przekroczenia norm jakości powietrza

¹ stacja została zlikwidowana w 2018 r., ostatnie pełne dane pomiarowe zostały wykonane w 2017 r.

² stacja została zainstalowana w 2018 r., pełne dane pomiarowe dostępne od 2019 r.

³ stacja została zainstalowana w 2015 r., pełne dane pomiarowe dostępne od 2016 r.

II w strefie świętokrzyskiej

Z kolejnych ocen rocznych jakości powietrza, przeprowadzanych przez WIOŚ w Kielcach wynika, że stan jakości powietrza atmosferycznego w strefie świętokrzyskiej ulega w niektórych miejscach poprawie. I tak, wyniki za ostatnie sześć lat przedstawiają się następująco:

Tabela 6. Liczba przekroczeń stężeń 24-godzinnych PM10 (dni) w strefie świętokrzyskiej

miasto	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Busko-Zdrój	< 35	38	35	58	42	31
Ożarów	< 35	44	18	23	26	18
Starachowice	54	49	37	36	45	20
Nowiny	brak pomiarów ⁴		57	71	80	45
Połaniec	brak pomiarów ⁴		38	49	48	20
Małogoszcz	brak pomiarów ⁵				37	49
Końskie – stacja mobilna	brak pomiarów ⁶				39	b.p. ⁶
Skarżysko-Kamienna – stacja mobilna	brak pomiarów ⁶					20
Solec-Zdrój	brak pomiarów ⁷					18
dopuszczalna liczba przekroczeń w ciągu roku	35	35	35	35	35	35

*brak pomiarów (b.p.) oznacza, że w danym roku w miejscowości nie było stacji pomiarowej

Tabela 7. Stężenie średnioroczne B(a)P (ng/m³) w strefie świętokrzyskiej

miasto	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Busko-Zdrój, ul. Rokosza	4	4	5	6	4	4
Starachowice, ul. Złota	6	6	7	7	5	5
Solec-Zdrój	brak pomiarów ⁷					2
Końskie – stacja mobilna	brak pomiarów ⁶				4	b.p. ⁶
Skarżysko-Kamienna – stacja mobilna	brak pomiarów ⁶					4
poziom docelowy	1	1	1	1	1	1

Kolorem czerwonym oznaczone są przekroczenia norm jakości powietrza

Poziomy zanieczyszczeń powietrza, wartości dopuszczalne i dopuszczalna liczba przekroczeń w ciągu roku wynikają z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomu niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012 poz. 1031 z późn. zm.). Jak wynika z analizy poszczególnych zanieczyszczeń, osiągnięcie niektórych wartości, wskazanych w rozporządzeniu, jest bardzo trudne i wymaga zintensyfikowania działań naprawczych wskazanych w Programie. Zwłaszcza, że za 2020 rok obowiązuje już nowa wartość dopuszczalna dla pyłu PM_{2,5} – 20µg/m³.

Podsumowanie

Na realizację działań naprawczych zdefiniowanych w programie tylko w 2019 r. wydano ponad **2,9 mld zł**, z czego większość, bo blisko 2,7 mld, była wydatkowana na inwestycje drogowe, nie zaś na wymianę starych pieców. Skala podjętych działań w tej dziedzinie jest

⁴ stacja została zainstalowana w 2017 r., pełne dane pomiarowe dostępne od 2018 r.

⁵ stacja została zainstalowana w 2015 r., pełne dane pomiarowe dostępne od 2016 r.

⁶ stacja mobilna funkcjonuje od 2018 r. – co roku przestawiana do innej miejscowości

⁷ stacja została zainstalowana w 2018 r., pełne dane pomiarowe dostępne od 2019 r.

nieporównywalna do istniejącego problemu. Z danych szacunkowych wynika, że w województwie świętokrzyskim zainstalowanych jest ponad **230 tys.** pieców na paliwa stałe, a zlikwidowano bądź wymieniono na niskoemisyjne jedynie **1 612 szt.**, w ciągu czterech lat obowiązywania Programu, a w samym 2019 r. tylko 651 szt. Wynika z tego jednoznacznie jak konieczne jest zintensyfikowanie działań w celu podniesienia standardów jakości powietrza. Dlatego też kolejny projekt Programu ochrony powietrza zakłada przede wszystkim ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych poprzez likwidację lub wymianę nisko sprawnych kotłów na paliwa stałe oraz kompleksową termomodernizację wraz z wymianą urządzeń grzewczych. Systemowym działaniem jest również opracowanie projektu uchwały Sejmiku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, którą to Zarząd Województwa przyjął 20 maja br. Intensywna realizacja tych dwóch dokumentów, stanowiących akty prawa miejscowego, pozwoli na skuteczną walkę z zanieczyszczonym powietrzem w naszym województwie zwłaszcza, że dostępne są środki finansowe na działania w tym zakresie w różnych, realizowanych jednocześnie programach: Czyste Powietrze, StopSmog, czy Mój Prąd.

W roku 2019, na terenie gmin: Bogoria i Kluczewsko nie przeprowadzono żadnych inwestycji mających na celu poprawę jakości powietrza.

Opracowała: Anna Hynek
Kielce, dnia 13.05.2020 r.